

Kitaabka Daanyeel — Lambarka Labaad

Heesinnimo

Jeff Pippenger

2023-11-23

Waxaan damacsanahay inaan muujiyo sida “toddobada wakhti” ee Laawiyiintii 26 ay “si muuqata ugu qarsoon tahay” kitaabka Daanyeel, anigoo isla markaas tilmaamaya in ay ku qarsoontay aaladihii aadanaha ahaa ee Ilaah adeegsaday markii la soo bandhigayay “dhagaxa” lagu turunturoodo ee ku jira kitaabka Daanyeel. In la raaco iftiinka bandhiggan waxay u baahan tahay “daacadnimo buuxda.” Qeexidda daacadnimada aan soo jeedinayo waxay ahaan lahayd joogtaynta falalka, qiyamka, hababka, iyo mabaadi’da qofka. Waxay dalbanaysaa inaan ku dheganaanno waxa lagu muujiyey Erayga Ilaah, xataa marka aanu waafaqsanayn fikradaha aadanaha ee ka hor imanaya Erayga Ilaah.

“Daacadnimo adag waa inay arday kastaa qaddariyaan. Maskax kastaa ha ugu jeedsato Erayga Ilaah ee la muujiyey fiiro xushmad leh. Iftiin iyo nimco ayaa la siin doonaa kuwa sidaas Ilaah u addeeca. Waxay ka arki doonaan waxyaalo yaab leh sharcigiisa. Runo waaweyn oo tan iyo maalintii Bentakostiga aan la dhegaysan oo aan la arag, ayaa Erayga Ilaah kaga iftiimi doona daahirsanaantoodii asalka ahayd. Kuwa run ahaantii Ilaah jecel, Ruuxa Quduuska ahi wuxuu u muujin doonaa runo maskaxda ka libdhey, wuxuuna kaloo muujin doonaa runo gebi ahaanba cusub. Kuwa cuna jidhka oo cabba dhiigga Wiilka Ilaah waxay ka soo bixin doonaan buugaagta Daanyeel iyo Muujintii run uu Ruuxa Quduuska ahi waxyooday. Waxay dhaqaajin doonaan xoogag aan la cabudhin karin. Bushimaha carruurta ayaa furmi doona si ay u sheegaan waxyaalaha qarsoon oo maskaxda dadka laga qariyey. Rabbigu wuxuu doortay waxyaalaha nacasnimada ah ee dunidan si uu kuwa xigmadda leh u ceebeeyo, iyo waxyaalaha itaalka daran ee dunida si uu kuwa xoogga badan u ceebeeyo.” *The Fundamentals of Christian Education*, 474.

Tusaale fudud oo muujinaya labadaba qaladka bini’aadanka ah ee laga helo kitaabka Daanyeel, iyo diidmada in lagu dheganaado Erayga Ilaah, waxaa laga heli karaa erayga loo turjumay “maalin kasta” ee cutubka siddeedaad ee Daanyeel. Daacadnimadu waxay dalban lahayd in haddii Ellen White ka faallootay eraygaas, sida ay samayso, innaga oo ah Seventh-day Adventists oo qiranna in aynu ilaalinno Ruuxa Wax sii sheegidda, ay si toos ah noogu waajibto in aynu adeegsanno faalladeeda eraygaas si ay u hagto fahamkeenna.

“Markaas waxaan arkay, marka loo eego ‘Maalinlaha,’ in erayga ‘allabari’ lagu daray xigmadda dadka, oo uusan ka tirsanayn qoraalka; iyo in Rabbigu siiyey fahamka saxda ah ee arrintaas kuwii ku dhawaaqay qaylada saacadda xukunka. Markii midnimo jirtay, ka hor 1844, ku dhowaad dhammaantood waxay ku midoobeen fahamka saxda ah ee ‘Maalinlaha;’ laakiin tan iyo 1844, jahawareerka dhexdiisa, aragtiyo kale ayaa la qaatay, waxaana ka dhashay gudcur iyo jahawareer.” *Review and Herald*, November 1, 1850.

Waxaan waqti badan ku bixin karnaa labadan weedhood, waayo markii ugu dambayntii lagu daray buugga Early Writings, tifaftirayaashii aadanaha waxay ku lifaaqeen qeexid marin-habaab ah oo ku saabsan waxa la sheegay, laakiin taas waa sheeko kale. Ujeeddadeenna halkan waxay tahay oo keliya inaan tilmaanno laba qodob oo khuseeya. Qodobka koowaad waa in Walaasha White ay tidhaahdo, “erayga ‘allabari’ waxaa lagu daray xigmadda dadka, kamana tirsana qoraalka.”

Markaasaan maqlay quduus hadlaya, oo quduus kale ayaa ku yidhi quduuskii hadlaya, Ilaa goormay ahaan doontaa riyadii ku saabsanayd allabariga joogtada ah, iyo xadgudubka baabba’a keenaya, oo quduuska iyo ciidankaba loo dhiibo in cagaha lagu tunto? Daniel 8:13.

Aayaddii hore waa su’aasha keenta jawaabta aayadda afar iyo tobnaad, jawaabtaasna waxay matashaa tiirka dhexe iyo aasaaska Adventism-ka. Oo isla su’aasha soo saarta iftiinkaas weyn ee loo matalay tiirka dhexe ee Adventism-ka, ayaa nalagu wargelinayaa in xigmadda aadanuhu khalad samaysay iyadoo eray dheeraad ah ku dartay tarjumaadda aayadda.

Waxaa jira dhab ahaan boqollaal eray oo lagu daray tarjumaadda Kitaabka Quduuska ah ee KJV 1611, laakiin waxaa jira hal mar oo keliya oo Ilaah ku tilmaamo mid ka mid ah boqollaalkaas eray ee lagu daray inuu khalad yahay. Waxaana cad inuu ahaa qalad ka dhashay dhinaca aadanaha ee isku-darka bini-aadminimada iyo ilaahnimada ee soo saaray Erayga Ilaah. Waxa ka sii muhiimsan ayaa ah inaan loo baahdeen wax faallo waxyoona ah oo ku saabsan erayga lagu daray ee “allabari” haddii uusan ahayn wax keenaya faham khaldan oo aayadda ah. Waa cadahay inuu sidaas sameeyo, waayo faallada waxyoona ma aha oo keliya inay caddeyso inaan eraygaasi meeshaas ku jirin, balse sidoo kale waxay caddeyneysaa in “kuwa bixiyey qaylada saacadda xukunka,” uu Rabbigu siiyey “aragti sax ah” oo ku saabsan “kan maalinlaha ah.” Daacadnimadu waxay ina faraysaa inaan labadaas weedhood u adeegsanno sida ay u qoran yihiin.

Kuwii bixiyey qaylada saacadda xukunka waxay “kan maalinlaha ah” u aqoonsadeen calaamad u taagan jaahilnimada ama Roomaankii jaahilka ahaa, iyadoo ku xidhan macnaha uu kaga jiro. Ereyga loo tarjumay “maalinlaha ah” wuxuu shan jeer ku jiraa kitaabka Daanyeel. Shanta jeerba wuxuu u yaal magac ahaan. Ereygu wuxuu ku jiraa Erayga Ilaah boqol iyo afar jeer, sagaal iyo sagaashan jeerna waxaa loo adeegsadaa sifo ahaan; hase yeeshee kitaabka Daanyeel oo keliya ayuu magac ahaan ugu adeegsanyahay. Raggii turjumay Kitaabka King James waxay ereyga sagaal iyo sagaashan jeer u arkeen sifo, sidaas darteed markii ay gaadheen kitaabka Daanyeel, waxay isku dayeen inay sifo ka dhigaan si ay ula waafajiyaan dhammaan meelaha kale ee uu sifo ahaan kaga yimid. Si ay taas u sameeyaan, waxay ku dareen ereyga “allabari.” Laakiin Ilaah, isagoo adeegsanaya Ellen White, wuxuu sheegay in “allabari” la reebo, taas oo ka dhigan in “kan maalinlaha ah” loo fahmo magac ahaan.

Kuwa ka soo horjeeda talada Ilaah ee ku saabsan eraygan gudaha Adventism-ka waxay eraygaas ku qeexaan inuu yahay astaan u taagan adeegga Masiixa ee macbudka jannada, laakiin kuwii bixiyey qayladii saacadda xukunka si sax ah ayay ugu qeexaan inuu yahay jaahilnimo. Adventism-ku maanta wuxuu adeegsadaa astaan awood shaydaani ah si uu Masiixa u metelo!

Iyada oo loo marayo caqli-gal bini’aadmi oo khaldan, fahamka runta ah ee erayga loo tarjumay “kan maalinlaha ah” ayaa laga qariyey Adventism-ka. Adventist-yada ku saleeya daraasaddooda

nebiyadeed mowduucyo si aan nidaam lahayn sannadaha uga soo dhex muuqda casharrada rubucleyda ee Dugsiga Sabtida, si caajisnimo leh ayey u liqaan waxa halkaas loogu quudiyo, kuwaas oo ay sii xoojiyaan wadaaddo aan iyaguna lahayn daacadnimada lagama maarmaanka u ah inay oggolaadaan wax talo ah oo ka yimaadda faallooyinka Sister White ee mawduucan ku saabsan.

Taariikhda muranka ku saabsan “kan maalinlaha ah” waxay gaadhay meeshii leexashada qiyaastii 1911, markaas oo Walaasha White si toos ah u sheegtay in kuwii diiday fahamkii hormuudka ahaa ee “kan maalinlaha ah” oo ahaa heethennimo, isla markaana barayay in “kan maalinlaha ah” uu metelo adeegga Masiixa ee macbudka, ay fahamkooda ka heleen “malaa’ig samada laga eryay” (20 MR 17).

Runta “kan maalin kasta” waxaa si cad u aqoonsatay Sister White, waxayna baraysaa in “malaa’igta quduuska ah” hagayeen maskaxda William Miller, halka “malaa’igta samada laga eryay” ay hagaan maskaxda kuwa bara in “kan maalin kasta” uu matalo adeegga Masiixa ee meesha quduuska ah ee samada. Runta “kan maalin kasta”, sida ay u soo bandhigeen kuwii bixiyey qayladii saacadda xukunka, waxaa helay William Miller.

“Waxaan sii akhriyey, mana aanan heli karin meel kale oo laga helay [tan joogtada ah], aan ka ahayn Daanyeel dhexdiisa. Markaasaan [anigoo kaashanaya buugga isku-xidhka erayada] qaatay erayadii ku xidhnaa, ‘qaadid;’ isagu wuxuu qaadi doonaa tan joogtada ah; ‘laga bilaabo wakhtiga tan joogtada ah la qaado,’ iwm. Waxaan sii akhriyey, oo waxaan mooday inaan ka heli doonin iftiin qoraalkaas; ugu dambayntiina waxaan imid 2 Tes. ii, 7, 8. ‘Waayo qarsoodiga xumaantu durba wuu shaqaynayaa; laakiin kan hadda celinayaa wuu sii celin doonaa, ilaa laga qaado jidka, markaasna kan sharka leh ayaa la muujin doonaa,’ iwm. Oo markii aan imid qoraalkaas, hoogay, sida runtaasu u caddaatay oo u sharaftay! Halkaas bay ku taal! Taasu waa tan joogtada ahi! Hadda bal, maxay Bawlos uga jeedaa ‘kan hadda celinayaa,’ ama horjoogsanayaa? ‘Ninka dembiga,’ iyo ‘kan sharka leh,’ waxaa loola jeedaa Baabnimada. Haye, haddaba maxaa ka horjoogsanaya in Baabnimadu la muujiyo? Waa jaahilnimada; sidaas darteed, ‘tan joogtada ahi’ waa inay ka dhigan tahay Jaahilnimada.” Second Advent Manual, 66.

Waxa run ahaantii aad u digtoonsiinaya ee ku saabsan ogaanshihii Miller ee ahaa in “tan joogtada ah” ay matalayso jaahilnimada, waa meesha uu runtaas ka helay. Wuxuu ku helay tuduc ka mid ah qoraalladii rasuul Bawlos, halkaas oo Bawlos aanu ku qeexin oo keliya “tan joogtada ah” inay tahay jaahilnimo, balse uu sidoo kale yahay tuduca tilmaamaya in kuwa aan aqbalin jacaylka runta ay helaan marin-habaabin xoog leh. Aqbalaadda “tan joogtada ah” inay tahay astaan u ah adeegga Masiixa ee meesha quduuska ah, oo ah fasiraadda ka timid malaa’igihii samada laga eryay, waa astaanta kuwa ku jira Adventism-ka ee aan lahayn daacadnimada lagama maarmaanka u ah inay si sax ah u kala qaybiyaan ereyga runta, sidaas darteedna horeba loogu qaddaray inay helaan marin-habaabin xoog leh.

Ma doonayo inaan ka leexiyo qodobka aynu doonayno inaynu aqoonsanno. Qodobkaasu waa in “toddobada wakhti” ee lagu aqoonsaday isla waxyiga ay ku taallo “tan joogtada ah” ay qariyeen gacmo aadane, in kastoo ay weli si cad u muuqato. Tani waxay si fudud u ahayd tusaale sahlan oo

muujinaya sida qalad turjumaadeed oo aadane sameeyey qarniyo badan ka hor, kaas oo dabadeed malaa'ig samada laga eryay ay ku maareeyaan maskaxda dadka, maanta xilligan aadka u go'aanka badan ee wax yar ka hor dhibaataada ugu dambaysa ee dhammaadka dunida, loogu adeegsado in maskaxaha laga indho tiro runta dhab ahaan si cad u muuqata.

Muddadii ku beegnayd 1910-kii, fallaagadii ku saabsan “tan joogtada ah” waxay markaas uun bilaabmaysay; W. W. Prescott iyo A. G. Daniells waxay hormuud ka ahaayeen hawsha Shaydaanka ee lagu diidayay fahamkii aasaasiga ahaa ee “tan joogtada ah.” Qoraalka soo socda waa warqad ka timid wakhtigaas qudhiisa, taas oo ay Walaasha White kaga hadleyso aragtida shaydaaniga ah ee ah in “tan joogtada ah” ee ku jirta kitaabka Daanyeel ay ka dhigan tahay hawsha Masiix ee macbudka. Wakhtigaas, labada nin waxay riixayeen fikradda ah in la galo buugaagtii hormuudadii hore oo la beddelo fahamkii hormuudka, laguna beddelo qeexiddooda cusub ee shaydaaniga ah. Waa rajadayda in aynu daacadnimo ku dhaqanno innagoo akhrinayna maqaalka.

“Marxaladdan waayo-aragnimadeenna, waa in aanan maskaxdeenna laga jeedin iftiinka gaarka ah ee nala siiyey [annaga] inaan ka fiirsanno kulanka muhiimka ah ee shirkeenna. Oo halkaas waxaa joogay Walaal Daniells, kaas oo cadowgu maskaxdiisa ka shaqaynayey; maskaxdaadana iyo maskaxda Odayga Prescott waxaa ka shaqaynayey malaa'igtii samada laga soo tuuray. Shaqada Shaydaanku waxay ahayd inuu maskaxdiinna jeediyo si yaryaro iyo tafaasiil loo soo geliyo kuwaas oo Rabbigu idinma waxyoon inaad soo gelisaan. Kuwaasu lama huraan ma ay ahayn. Laakiin arrintani wax weyn bay uga dhignayd qadiyadda runta. Oo fikradaha maskaxdiinna, haddii laydiin leexin karo xagga yaryaro ama tafaasiil, waa shaqo ka timid hindisaha Shaydaanka. Waxaad moodaysaan in sixidda waxyaalo yaryar oo ku jira buugaagta la qoray ay noqonayso inaad samaynaysaan shaqo weyn. Laakiin waxaa laygu amray, Aamusnaantu waa codkarnimo.

“Waa inaan idhaahdaa, Joojiya ceeb-raadinta. Haddii qasdigan Ibliisku uu keliya rumoobi lahaa, markaas waxay idiin muuqan lahayd in shaqadiinnu loo aqoonsan lahaa mid ugu yaabka badan xagga fikradda. Waxay ahayd qorshaha cadowga inuu geeyo dhammaan waxyaalaha loo haystay inay yihiin kuwo la isku diidi karo meel aan dhammaan noocyada maskaxuhu ku wada raacsanayn.

“Haddaba maxaa markaas? Shaqadii qudheeda oo ka farxisa Ibliiska ayaa rumoobi lahayd. Dadka dibadda jooga waxaa loo soo bandhigi lahaa matalaad aan ahayn rumaysadkeenna, balse ah sida saxda ah ee iyaga ku habboon, taasoo kobcin lahayd sifado dabeecadeed oo keeni lahaa jahawareer weyn, isla markaana mashquulin lahayd daqiiqadaha dahabiga ah ee ay ahayd in si qiiro leh loogu adeegsado in farriinta weyn dadka loo hor dhigo. Soo-bandhigidda arrin kasta oo aan ka soo shaqaynay ma wada noqon lahayn kuwo iswaafaqsan, natiijaduna waxay ahaan lahayd in la jahawareeriyo maanka rumaystayaasha iyo kuwa aan rumaysnaynba. Tanu waa isla wixii Shaydaan qorsheeyey inuu dhaco—in wax kasta oo loo buunbuunin karo khilaaf ahaan ay dhacaan.”

“Akhrii Yexesqeel, cutubka 28. Haddaba, halkan waxaa yaal hawl weyn oo ay ruuxyo qalaad ka muuqan karaan. Laakiin Rabbigu wuxuu leeyahay hawl la qabanayo si loo badbaadiyo nafaha halaagsamaya; meelahaas oo Shaydaan, isagoo isqarinaya, ka buuxin karo, isagoo

jahawareer ku keenaya safafkeenna, isagu taas wuxuu u samayn doonaa si qumman oo dhammaystiran, oo kala duwanaanshahaas yaryar oo dhammu waxay noqon doonaan kuwo sii weynaanaya oo muuqda.”

“Waxaana lay tusay bilowgii in Sayidku aanu culayska hawshan siin odayaasha Daniells iyo Prescott midkoodna. Miyaa xeeladaha Shaydaan la soo gelinayaa, oo “Maalinlahani” ma noqanayaa arrin sidaas u weyn oo loo soo dhex geliyo si maskaxaha loo qaldo loona hor istaago horumarka hawsha wakhtigan muhiimka ah? Waa inaanay sidaas noqon, si kastaba ha ahaatee. Mawduucan waa inaan la soo qaadin, waayo ruuxa la soo gelin lahaa wuxuu ahaan lahaa mid mamnuucaya, Lucifarna dhaqdhaqaaq kasta ayuu la socdaa. Wakiillada Shaydaanku waxay bilaabi lahaayeen shaqadiisa, waxaana jahawareer la dhex keeni lahaa safafkeenna. Idiinma taal inaad baadhaan kala duwanaanshaha ra’yiga ee aan ahayn su’aal imtixaan ah; laakiin aamusnaantiinnu waa hadal miisaan leh. Arrintan oo dhan si cad bay iigu wada muuqataa. Haddii Iblisku ku dhex lug yeelan karo mid qudha oo dadkeenna ka mid ah mawduucyadan, sida uu damacsan yahay inuu yeelo, arrinta Shaydaanku way guulaysan lahayd. Haddaba shaqada waa in isla markiiba la guda galaa, oo aan la muujin wax [kala duwanaansho] ra’yi ah.”

“Shaydaan wuxuu dhiirrigelin lahaa nimankaas naga dhex baxay inay la midoobaan malaa’igaha sharka leh oo ay dib u dhigaan shaqadeenna iyagoo ku mashquulinaya su’aalo aan muhiim ahayn, oo sidee bay farxad uga jiri lahayd xerada cadowga. Isku soo dhowaada, isku soo dhowaada. Kala duwanaansho kasta ha la aaso. Shaqadeennu hadda waa inaan awooddeenna jidheed oo dhan iyo awoodda neerfayaasha maskaxda oo dhan u hibeyno sidii kala duwanaanshahan jidka looga saari lahaa, oo dhammaanteen loo wada midoobi lahaa. Haddii Shaydaan, xigmaddiisa weyn ee aan quduuska ahayn, loo oggolaan lahaa inuu helo xataa qabsasho yar, [wuu rayrayn lahaa].”

“Haddaba, markaan arkay sidaad u shaqaynayseen, maskaxdaydu waxay si buuxda u garawsatay xaaladda oo dhan iyo natiijooyinka ka dhalan lahaa haddii aad sii socotaan oo aad siiseen dhinacyadii naga tegey fursadda ugu yar ee ay jahawareer ugu geliyaan safafkeenna. Xikmad-la’aantiinnu waxay ahaan lahayd waxii Shaydaanku doonayey. Ku dhawaaqistiinnii codka dheeraa ma ahayn mid ku timid waxyiga Ruuxa Quduuska ah. Waxaa la ii faray inaan idinku iraaqdo in ceeb-raacidda aad ku samaynaysaan qoraallada rag Ilaah hoggaamiyey aanay ka iman waxyiga Ilaah. Oo haddii tani tahay xikmadda Oday Daniells dadka siin lahaa, sinnaba ha la siin jago rasmi ah, waayo isagu ma awoodo inuu sababta iyo natiijada si sax ah uga garnaqo. Aamusnaantiinnu arrintan ku saabsan waa xikmaddiinna. Haddaba, wax kasta oo u eg ceeb-raacidda daabacaadaha rag aan hadda noolayn ma aha shaqada Ilaah idinka midkiinna u dhiibay inaad qabataan. Waayo haddii nimankan—Odayaasha Daniells iyo Prescott—ay raaci lahaayeen tilmaamihii la bixiyey ee ku saabsanaa ka shaqaynta magaaloooyinka, kuwo badan, aad u badan, ayaa runta ku qanci lahaa oo soo jeesan lahaa, rag karti leh oo [hadda] ku jira jagooyin aan marnaba lagu gaadhi doonin.”

“Dunida oo dhan waa in loo arkaa sidii hal qoys oo weyn. Oo marka aad haysataan il aqooneed oo sidaas u weyn oo aad ka dhaansan kartaan, maxaad dunida sannado ugu daysay inay baabba’do iyadoo la haysto markhaatifuradii uu bixiyey Rabbigeenna Ciise Masiix? Diinta

runta ahi waxay ina baraysaa inaan nin kasta iyo naag kasta u aragno qof aan wanaag u samayn karno.

“Tanu sannado badan bay daabacanayd: ‘Maskax Miisaaman,’ markhaati loo diray Oday Andrews. Maskaxda waa la kobcin karaa si ay u noqoto awood lagu garto goorta la hadlo iyo culaysyada ay tahay in la qaado oo la xambaaro, waayo Masiixu waa Macallinkaaga. Aniguna aad baan kaaga baqay [markaan ku arkay adiga] adigoo xigmaddaada kor u qaadaya oo raacaya jid keenaya kala duwanaansho fikradeed. Rabbigu wuxuu u yeedhayaa niman caqli leh oo aamusi kara marka ay xigmad u tahay inay sidaas yeelaan. Haddii aad doonayso inaad noqoto nin dhan, waxaad u baahan tahay quduusaysiin ku timaadda Ciise Masiix. Haddana waxaa hadda bilaabmay hawl, oo xigmad ha ka muuqato wadaad kasta, iyo madaxweyne kasta oo shir [ah]. Laakiin halkan waxaa ku jiray hawl ay ahayd inaad qabato sanado ka hor, halkaas oo lagaa baahnaa inaad codkaaga u qaaddo isla hawshan. Masiixu wuxuu dadkiisa oo dhan siiyey tilmaamo gaar ah oo ku saabsan waxa ay samaynayaan iyo waxyaalaha aanay samaynayn. Oo waqti yar baa inooga hadhay inaan ku soo saarno xaqnimada Rabbiga. Waad garan kartaa jidka Rabbiga. Waxaan arkay ujeeddadaadii ahayd inaad wax u maamusho sida aad adigu u hindistay ka dib markii lagu dhigay madaxweyne. Waxaad moodday inaad samayn doonto waxyaalo yaab leh, kuwaas oo ahaan lahaa hawl uusan Ilaah gacantaada gelin inaad qabato. Haddaba hawshaadu ma aha inaad dulmiso ee waa inaad sii dayso baahi kasta intii suurtagal ah haddii Rabbigu kuu aqbalay inaad adeegto. Laakiin si aad u horeysa ayaad u muujisay caddayn ah inaan xigmad iyo garasho quduus laga dhigay aanay kaa muuqan. Waxaad si kulul u soo bandhigtay arrimo aan la aqbalay lahayn ilaa Rabbigu iftiin bixiyo.”

“Waxaa la i faray in aan la samayn dhaqdhaqaaqyo degdeg ah oo caynkaas ah—sida in adiga lagu doorto madaxweynaha shirweynaha xataa sannad kale. Laakiin Rabbigu wuu mamnuucayaa wax kala wareejin ah oo degdeg ah oo kale mar dambe ilaa arrinka Rabbiga lagu hor keeno tukasho; oo maadaama farriintu kuu timid in shaqada Rabbiga ee saaran madaxweynaha ay tahay mas’uuliyad aad u quduus ah, xaq anshaxeed kuma aadan lahayn in aad sidaas ugu holacdid mowduuca ku saabsan ‘Daily’ oo aad u malayso in saameyntaadu go’aamin doonto su’aasha. Waxaa jiray Oday Haskell, oo qaaday mas’uuliyadaha culus, waxaana jira Oday Irwin iyo dhowr nin oo kale oo aan sheegi karo kuwaas oo haya mas’uuliyadaha culus.”

“Xaggee baad u haysay ixtiraamka aad u haysay nimanka da’da ah? Amar noocaa ah baad adeegsan kartay adigoo wada qaadanin dhammaan nimanka masuulka ah si ay arrinta u miisaamaan? Laakiin aynu hadda baadhno arrinta. Waa inaynu hadda dib uga fiirsannaa bal inay tani tahay xukunka Rabbiga, marka la eego shaqadii la dayacay, oo ah in la muujiyo qiirada aad ku sii waddaan shaqada xataa sannad kale. Haddii aad sii waddaataan shaqada sannad kale adiga iyo kaalmada kula midoobi doonta, waa inuu isbeddel idinku yimaado adiga iyo Oday Prescott. Oo qalbiyadiinna hortiisa Ilaah ku hoosaysiia. Rabbigu waa inuu idinku arkaa muujin waayo-aragnimo ka duwan, waayo haddii ay weligood jireen niman u baahan in mar kale loo soo jeediyo wakhtigan [jooga], waa Oday Daniells iyo Oday Prescott.”

“Waa in la doortaa toddoba nin oo ah niman xigmad leh oo, iyada oo loo marayo hawlgalka nimcada Ilaah, muujiya caddayn dib-u-noqosho ah. Waayo, niman kasta oo sidaas u indho

beelay oo aan ka sababayn karin sabab ilaa natiijo, kuwaas oo iska indhatiri lahaa nimankii xambaarsanaa masuuliyadaha hawsha iyo madaxweynayaashan shirarka, oo aan tixgelin siin lahayn niman hawsha waday in ka badan laba sannadood, taasina ay keeni lahayd natiijo degdeg iyo naf-la-caarin ah oo nimanku ku dayici lahaayeen isla hawshii sannado badan hortooda la dhigay—hawsha magaaloooyinka—oo aan waxba, ama fiiro aad u yar, la siin ragga waayeelka ah talo ahaan, balse ay dadka ugu dhawaaqaan waxyaalaha ay iyagu doortaan inay siiyaan, arrintaasu iyada qudheedu waxay marag ka tahay inayan ammaan ahayn nimanka lagu aamini karo shaqo sidaas u weyn oo yaab leh.”

“Masiixu ma dhiman. Marnaba uma oggolaan doono in shuqushiisa sidan qalaad loo sii wado. Buugaagta sida ay yihiin ha loo daayo. Haddii isbeddel lagama maarmaan ahi jiro, Ilaah wuxuu ka dhigi doonaa is-waafajinta isbeddelkaas mid ku habboon; laakiin marka farriin rag lagu aamino iyadoo ay ku lammaan yihiin mas’uuliyadaha waaweyn ee ku jira, [Ilaah] wuxuu dalbanayaa daacadnimo ku hawlgasha jacayl oo nafta daahirisa. Odayaasha Daniells iyo Prescott labaduba waxay u baahan yihiin dib-u-soo-noqosho. Shaqo qalaad ayaa soo gashay, mana aha mid la jaanqaadaysa shaqadii Masiixu u yimid dunideenna inuu qabto; oo kulli kuwa run ahaan soo noqday waxay qaban doonaan shuqullada Masiixa.

“Waxa inagu waajib ah dhammaanteen inaynu qabanno hawsha ammaanta Aabbaha u soo hoyn doonta. Waxa aynu nimid xaaladdii go’aanka ahayd—ama in aynu wakhtigan diyaarinta ah si dhab ah ula ekaanno dabecadda Ciise Masiix ama aynaan isku dayin [taas]. Oday Daniells, [ma tihid] inaad isu aragto xor inaad codkaaga kor uga dhawaaqdo sida aad samaysay duruufo la mid ah kuwan. Oo garoow, madaxweynaha shir ma aha taliye. Wuxuu ku shaqeyaa isagoo la xidhiidha ragga xigmadda leh ee haya jagada madaxweynnimo kuwaas oo Ilaah aqbalay. Isagu xorriyad uma laha inuu farageliyo qoraallada ku jira buugaagta daabacan ee ka soo baxay qalimmada Ilaah aqbalay. Mar dambe looma oggolaan doono inay talin hayaan mooyaane inay muujiyaan wax ka yar awoodda xukunta ee maamusha. Xaaladdii go’aanka ahayd way timid, waayo Ilaah waa la karaahiyayn doonaa.”

“Sidee ayuu Rabbigu u fiiriyaa magaaloooyinka aan laga hawlgelin? Masiixu wuxuu ku jiraa samada. Haddaba qirashadeedu waa inay ahaato, ‘Ma jiro xukun boqornimo. Oo hadda waa qalalaasaha dunidan. Hadda Anigu waxaan ahay Awoodda wax ku badbaadisa ama wax ku baabbi’isa. Hadda waa wakhtiga ay qaddarta dhammaan gacmahayga ku jirto. Waxaan naftayda u bixiyey inaan dunida badbaadiyo. Oo “Aniga, haddii kor la ii qaado,” nimcada badbaadisa ee aan siin doono waxay caddayn doontaa in kulli kuwa lagu qaabayn doono ekaanshaha rabbaaniga ah oo ila mid noqon doona ay u shaqayn doonaan sida aan Anigu ugu shaqeeyo xoogga nimcadayda furashada.’ Ku alla kii doonaya, ha la qabsado walaalihiis si loo qabto shuqulka loo siiyey inay qabtaan markay joogaan meelo mas’uuliyadeed iyadoo lagu hoos jiro talada Rabbigu bixiyo, oo ha ugu dadaaleen si aad u kulul inay si buuxda ula shaqeeyaan Isaga kan dunida sidaas u jeclaaday oo naftiisa u bixiyey allabari dhammaystiran oo loogu talagalay badbaadinta dunida. Waxaan la hadlayaa adeegayaasheenna, in marka ay galaan shaqada magaaloooyinkeenna ay jirto degganaansho quduus ah oo la socda adeegidda Erayga. Ma samayn karno saamaynta ku habboon ee maskaxda dadka haddii aynu... [Saddex-meeloodka hoose ee boggan bannaan baa laga tegey.]”

“Waxaan ka soo guurinayaa Qoraal-maalmeedkayga. Runta sida ay Ciise ku jirto—ka hadla, ku tukada, eray walbana ku rumaysta fudaydkeeda. Maxaad faa’iidaysaan haddii khaladaad la horkeeno nimankii iimaanka ka leexday oo dheg u raariciyey ruuxyo wax sasaba, niman aan waqti dheer ka hor nala joogay iimaanka? Ma waxaad istaagi doontaan dhinaca Ibliiska? U fiirsada beeraha aan weli laga shaqayn. Shaqo dunida oo dhan gaadha ayaa horteenaa taal. Waxaa la i siiyey muuqaallo ku saabsan John Kellogg.”

“Qof aad u soo jiidasho badan ayaa matalayay fikradaha doodaha muuqaal ahaan qancinaya ee uu soo bandhigayay, kuwaas oo ahaa aragtiyo ka duwan runta dhabta ah ee Kitaabka Quduuska ah. Kuwii gaajaysan oo u harraadsanaa wax cusubna waxay hormarinayeen fikrado [aad u qancinaya muuqaal ahaan] si Elder Prescott uu khatar weyn ugu jiray. Elder Daniellsna khatar weyn ayuu ugu jiray [inuu] ku dhex milmo khiyaano ah in haddii dareennadan meel walba laga sheego ay u ahaan lahayd sida adduun cusub.

“Haa, way ahaan lahayd; laakiin intii maskaxdoodu sidaas ugu mashquulsanayd, waxaa lay tusay in Walaal Daniells iyo Walaal Prescott ay waayo-aragnimadooda ku dhex tollayeen fikrado leh muuqaal ruuxi[yeedyadeed], oo ay dadkeenna ugu jiidayeen fikrado qurux badan oo khiyaanayn lahaa, hadday suurtoowdo, xataa kuwa la doortay. Waa inaan qalinkayga ku raadiyaa [xaqiiqda ah] in walaalahani ay ku arki lahaayeen cillado fikradahooda marin-habaabinta ah oo runta gelin lahaa hubanti-la’aan; oo [weliba] ay [haddana] isu taagi lahaayeen sidii [iyagoo leh] garasho ruuxi ah oo weyn. Hadda waxaa la iigu amray inaan u sheego [in] markii lay tusay arrintan, markii Oday Daniells codkiisa kor ugu qaadayo sida buun oo kale isagoo u doodayay fikradihiisa ku saabsan ‘Maalinlaha,’ natiijooyinkii dambe ayaa la i hor dhigay. Dadkeennii waxay bilaabayeen inay jahawareeraan. Waxaan arkay natiijada, dabadeedna digniino ayaa la i siiyey oo ahaa in haddii Oday Daniells, isaga oo aan tixgelinayn waxa ka dhalanaya, uu sidaas u qanciyo naftiisa oo uu isu daayo inuu rumaysto inuu ku hoos jiro waxyiga Ilaah, shakkiyad lagu dhex beeran doono safafkeenna meel walba, oo aynu gaadhi doonno halkii Shayddaanku fariimihiiisa ka sii gudbin lahaa. Rumaysad-la’aan go’an iyo shakkiyad ayaa lagu dhex beeran doonaa maskaxda aadanaha, oo dalagyo xun oo qalaad ayaa runta beddeli doona.—Ms 67, 1910, 1–8. Manuscript Release, volume 20, 17–22.

Kuwii bixiyey qaylada saacadda xukunka waxaa la siiyey fahamka saxda ah ee “kan joogtada ah” ee kitaabka Daanyeel. Gacmaha aadanaha ee turjumay kitaabka Daanyeel, dabadeedna iyada oo loo marayo dad bini’aadan ah oo ay hagayeen malaa’igihii samada laga soo eryay, fahamka saxda ah ee “kan joogtada ah” wuu qarsoomay, in kasta oo uu si cad u muuqdo. Kitaabka Daanyeel marka erayga loo turjumay “kan joogtada ah” ku yimaado, looma baahna in lagu daro erayga bini’aadanku ku daray ee “allabari.” Aayadda saddex iyo tobnaad ee Daanyeel siddeed waxaan ka helaynaa mid ka mid ah shanta jeer ee arrintani kaga dhacdo kitaabka Daanyeel. Isla aayaddaas gudaheeda, “toddobada goor” ee Laawiyyintii lix iyo labaatan ayaa sidoo kale la aqoonsaday, hase yeeshee isla noocaas ku takrifalka bini’aadannimada ah ayaa ka dhigay wax indhaha hortooda ku qarsoon.

Waxaan xaqiiqadan ku eegi doonnaa maqaalka xiga.